

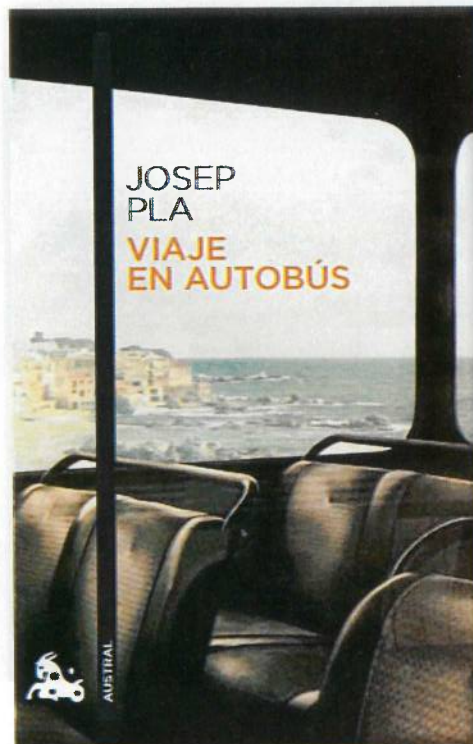


# Viatge sentimental

**A la llibreria** la irreductible escolto la conversa sobre la memòria que entaulen Montse Sanjuan i Juan Cal. Tots dos ponderadament joiosos parlen de les seues novel·les, de la solidaritat epistolar entre dones; de les formes que pren la joventut en la iniciació a la vida. La memòria és la consciència; és la identitat. La memòria és un esforç continuat per contradir el silenci. És la llavor de la ficció.

A primeries de juny, Lleida encara posseeix una delicada verdor als frondosos plataners dels Camps Elisis, que projecten una ombra fresca, formidable i oblidada. Un perfum de til·ler es propaga pel jardí, amb fonts que em porten cendra de records. L'edifici del palau de vidre, on fa dècades s'havien fet revetlles, ara dorm en un estat letàrgic. Pel costat del riu, a hores convingudes, passen, en parelles, els corredors llampants. El passejant ha donat el relleu a l'esportista. El divagador, al caminant que segueix Wikiloc. El poeta, a l'home que va al gimnàs. La missa dominical, al ioga. La lectora de llibres de butxaca d'Agatha Christie, a la jove que al capaltard parla pel mòbil.

Hem perdut el gust de divagar pels jardins públics. Com diria Vidal Vidal, ens oxigenem a la Costa Daurada, la platja dels lleidatans. Al cor de la pandèmia vaig passejar per Miami platja, on alguns llei-



↓ **LA MEMÒRIA ÉS UN ESFORÇ CONTINUAT PER CONTRADIR EL SILENCI. ÉS LA LLAVOR DE LA QUAL NEIX LA FICCIÓ**

datans tenen l'apartament. Aquella ciutat fantasma a l'hivern em va semblar un escenari opac per a una melancòlica novel·la. En la silenciosa nit, els llums dels blocs de pisos contrastaven amb la remor sorda i llunyana del mar.

Als Camps Elisis hi havia llegit algunes poesies una primavera llunyana, després de la pluja, enraonant amb l'alegre i conversadora bi-

bliotecària de la ciutat de Balaguer, ja traspassada.

Ara, els Camps Elisis llangueixen. La glorieta, el record de l'alcalde Fuster en pedra historiada, els bancs on donàrem el primer bes, amb gust de cigarreta i cirera de Corbins...

A la llibreria demano la darrera edició de *Viaje en autobús*, de Josep Pla, obra editada en 1942. Penso que per llegir-la ara em cal un esperit d'historiador que cerca en aquell moment crític la comprensió del present. L'obra, que és la punta d'un iceberg, oculta una muntanya de gel: la guerra i la repressió. Pot ser entesa com un cop de puny a la taula. Hi veig un mostrari, amb molts fils: humor, ironia i tendresa, mala llet i ideologia; amb molts teixits i tints: converses, retrats de músics i escriptors, descripcions líriques de l'estil de Josep Pla, realista, ideòleg i sentimental. Xavier Pla n'ha escrit un notable prò-

leg: situa Pla en l'estela de l'oblidat Stendhal. A vegades, m'imagino com Pla escriuria ara un viatge en autobús. M'agradaria veure'l renegar de pantalles, d'autopistes, dels nois i noies que fan el batxillerat, dels shorts i de l'empoderament de les senyoretetes.